

Správa o dlhodobej udržateľnosti za rok 2025

Prezentácia Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

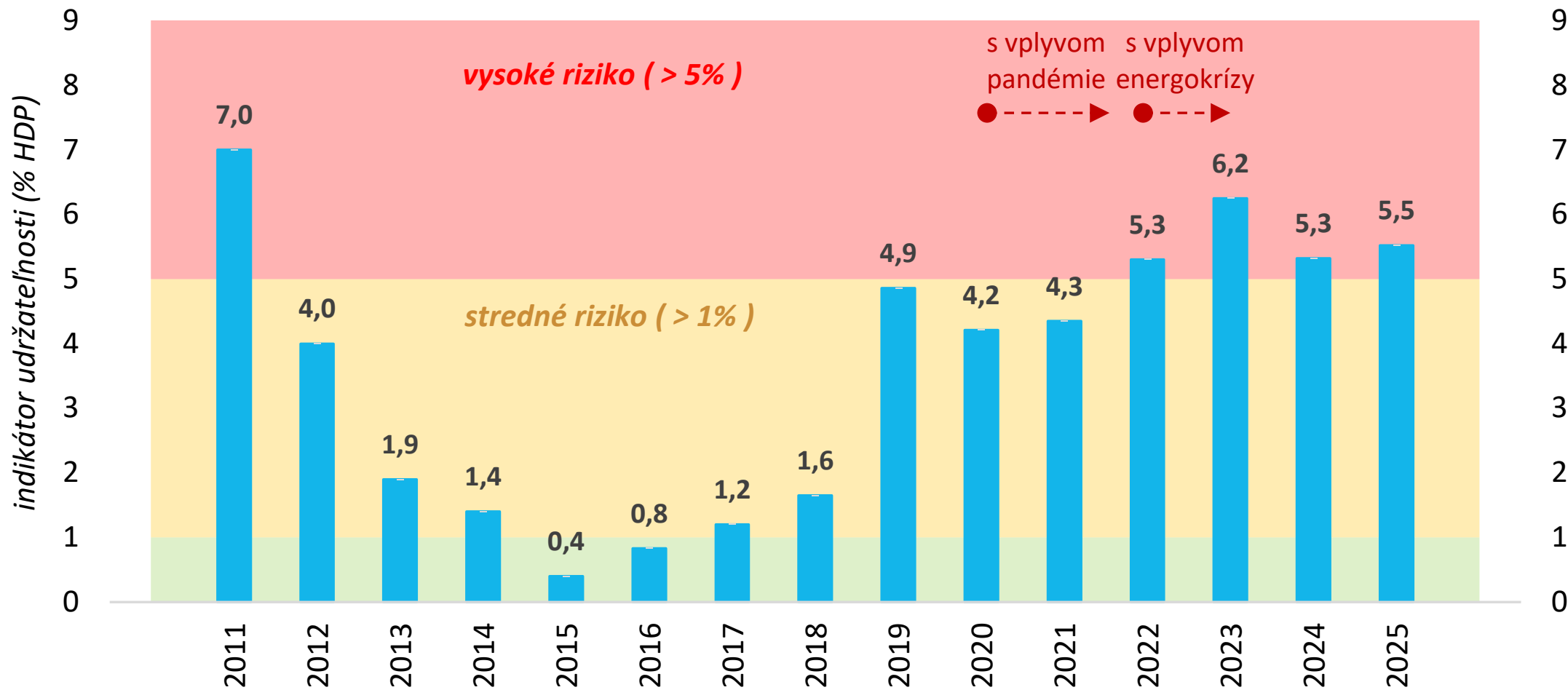
30. apríl 2026

Ján Tóth

Čo je ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti?

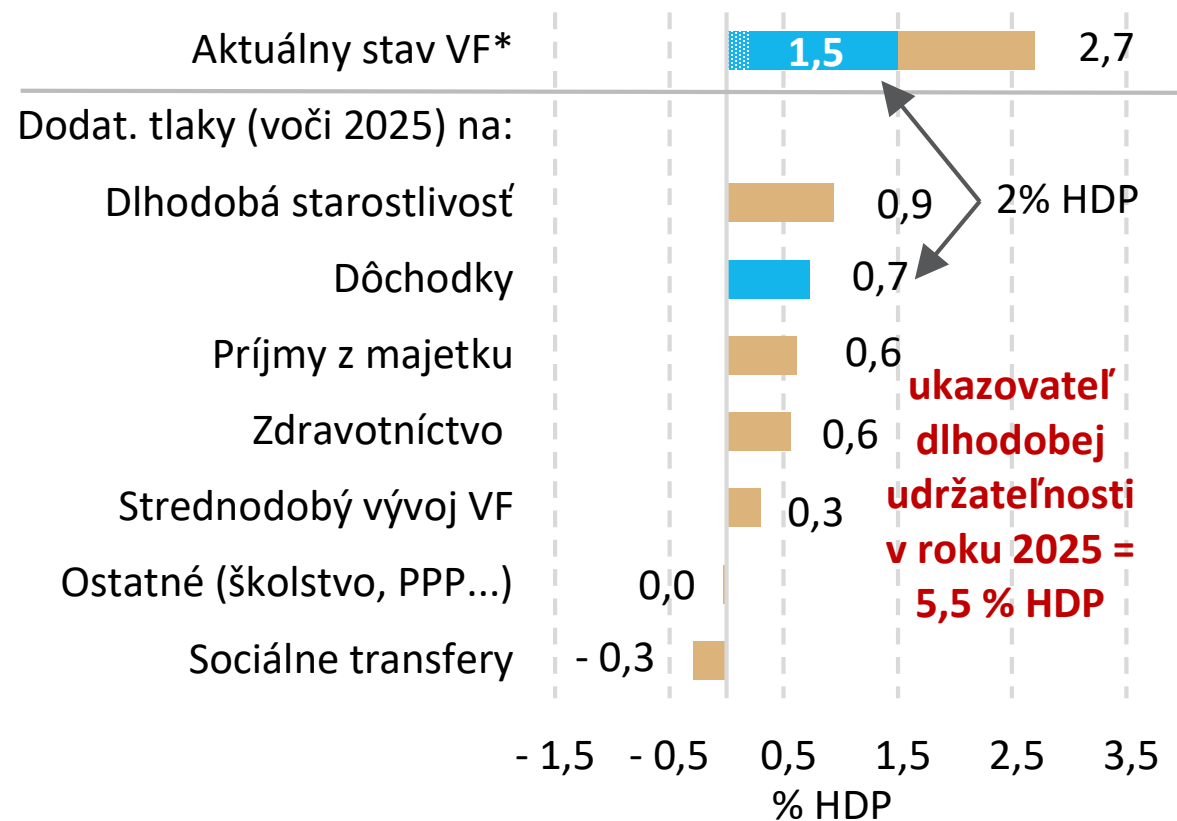
- Používa sa na vyhodnotenie dlhodobej solventnosti Slovenskej republiky
- Vyjadruje, o koľko je potrebné okamžite a trvalo zvýšiť verejné príjmy a/alebo znížiť verejné výdavky, **aby hrubý verejný dlh v päťdesiatročnom horizonte ostal na bezpečnej úrovni** (t. j. nepresiahol 50 % HDP)
- Zohľadňujú sa všetky opatrenia prijaté do konca roka (vrátane legislatívnych opatrení v schválenom v rozpočte na budúci rok), ale neobsahuje riziká priebežného vývoja v roku 2026

Dlhodobá udržateľnosť v pásme vysokého rizika

Príčiny neudržateľnosti sú v aktuálnom stave verejných financií, ako aj v budúcich nákladoch na starnutie populácie

- Historicky najvyšší hrubý dlh (61,4 % HDP), výrazný nárast čistého dlhu a pretrvávajúci vysoký deficit
- Nové výdavkové opatrenia a vysoký aktuálny deficit dôchodkového systému zhoršujú udržateľnosť
- Celkové trvalé zaťaženie verejných financií plynúce z dôchodkového systému dosahuje 2 % HDP, t.j. tvorí takmer 40 % podiel na probléme
- Najväčšia objektívna potreba dodatočných výdavkov v kontexte starnutia populácie je v oblasti dlhodobej starostlivosti
- Bez zlepšenia udržateľnosti bude práve systém dlhodobej starostlivosti čeliť najvyššiemu riziku podfinancovania

Pozn.: VF – verejné financie, Ostatné – vplyvy vývoja ostatných, v grafe neuvedených položiek bilancie VS v porovnaní s rokom 2025 Vplyv salda dôchodkového systému je v „Aktuálnom stave VF“ vyznačený modrou, vyšrafovaná časť zodpovedá dočasným efektom.

Slabšie rastové vyhladky zhoršili udržateľnosť v roku 2024

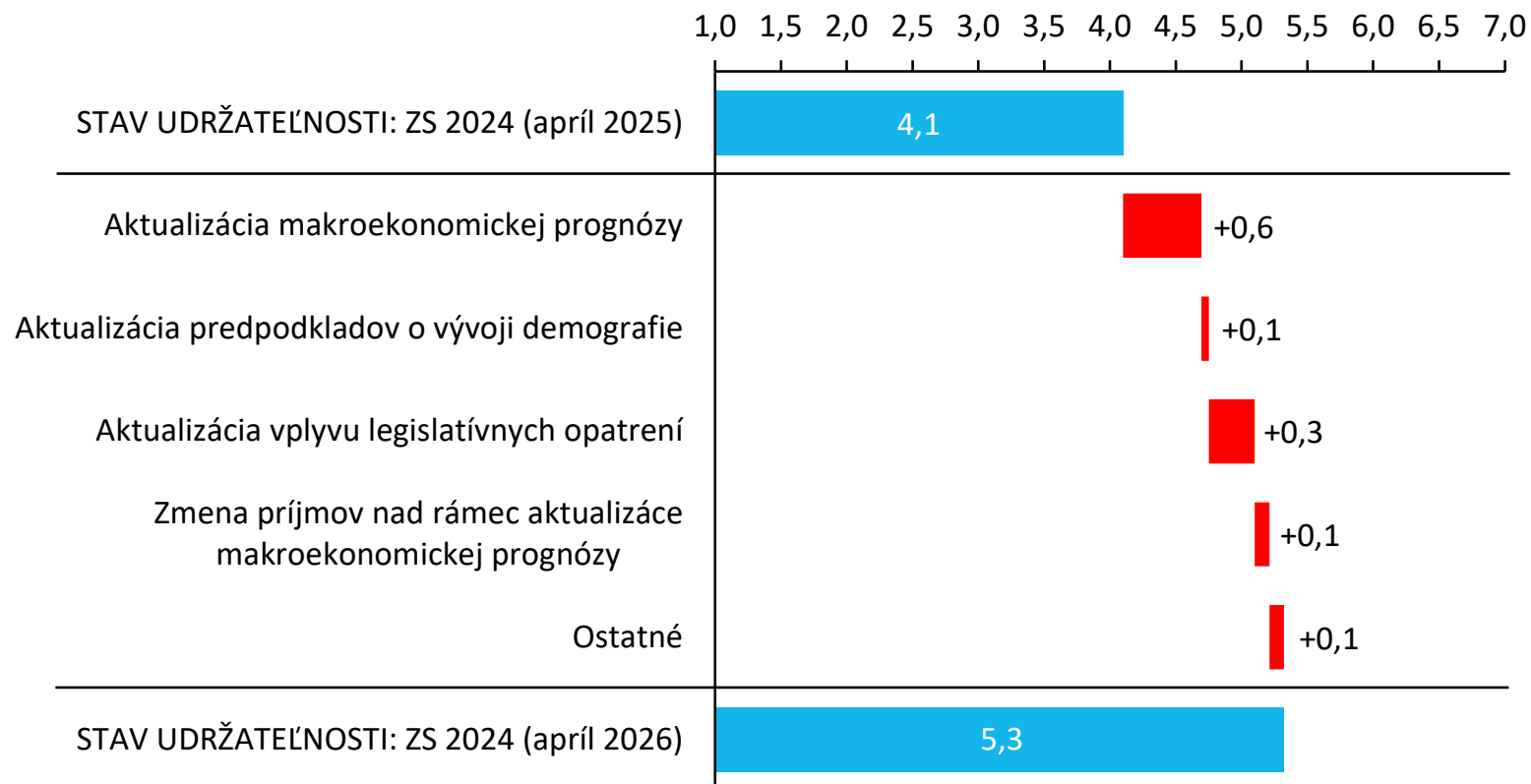
Makroekonomická revízia základného scenára pre rok 2024

(rozdiel v p.b.)	Revízia ZS2024									
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2040	2050	2060	2070
HDP, reálny rast	-0,9	-1,0	-0,5	-0,4	-0,1	-0,7	0,0	-0,1	0,0	0,0
Inflácia, priemerná ročná; CPI	1,4	-1,3	-0,2	0,5	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Reálna mzda, rast	0,8	0,7	-1,3	-0,6	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Zamestnanosť, rast	0,0	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0
Rast TFP	0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0

- Revidovanie udržateľnosti pre rok 2024 s aktuálnymi ekonomickými výhľadmi ju posunulo naspäť do vysokého rizika
- Ekonomický vývoj roku 2025 v realite ešte viac brzdila **neistota** (clá, turbulencie na trhoch, slabší výkon Európy, ako aj negatívne dopady konsolidácie) – výsledkom je **prepad investícií a oslabenie trhu práce**

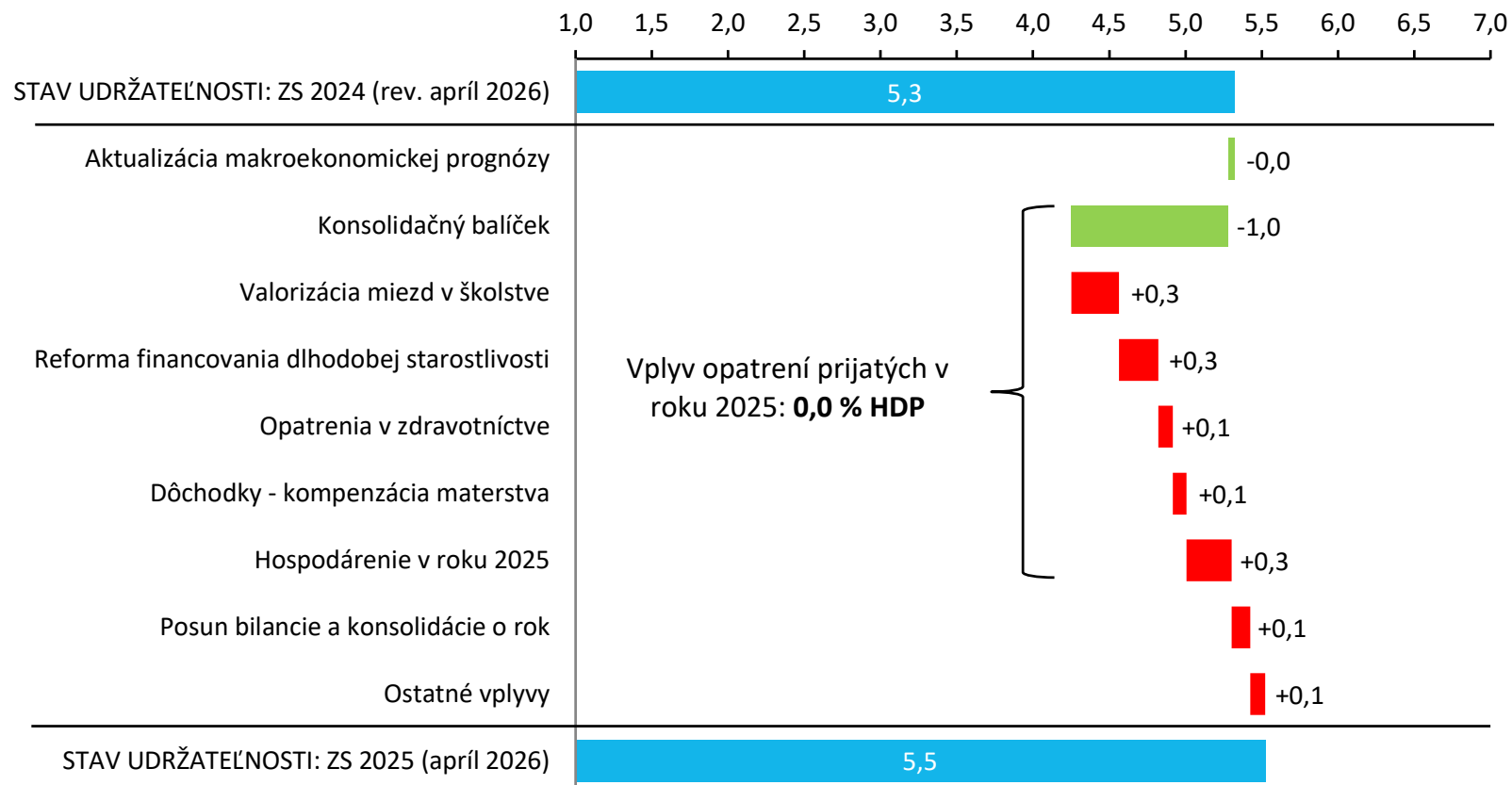

Po revízií sa udržateľnosť v roku 2024 nachádzala v pásme vysokého rizika

- **Horší výhľad ekonomiky najvýraznejšie prispieva k zhoršeniu revidovaného ukazovateľa** (vplyv externých faktorov, ako aj dopadov doterajšej konsolidácie)
- Ukazovateľ výraznejšie negatívne ovplyvňujú aj zhoršené odhadované vplyvy opatrení (napr. daň z finančných transakcií)

Vládne opatrenia prijaté v roku 2025 celkovo nezlepšujú ukazovateľ

- Ukazovateľ sa medziročne zhoršil o 0,2 p.b.
- Konsolidačný balíček zlepšil ukazovateľ, nové opatrenia zlepšenie v plnej miere vymazali

Udržateľnosť sa významnejšie nezlepšila ani po troch kolách konsolidácie

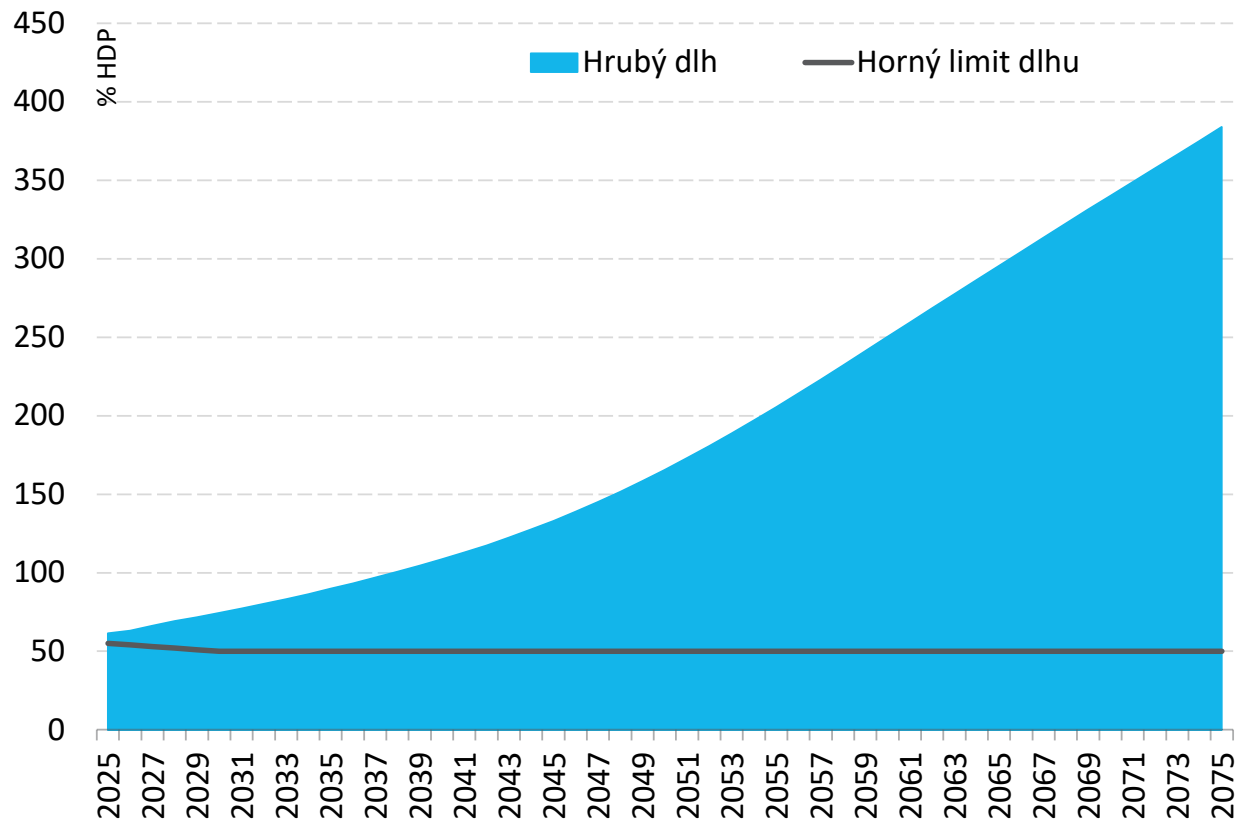
- Slabo rastúca ekonomika Slovenska – vonkajšie faktory (vysoká neistota, obchodné konflikty, geopolitické napätie) a domáce vplyvy (štruktúra konsolidačných balíčkov zhoršujúcich konkurencieschopnosť ekonomiky)
- Popri konsolidačných opatreniach sa prijímali ďalšie opatrenia zvyšujúce výdavky a časť konsolidačných opatrení má dočasný charakter – najmä balíčky pre roky 2024 a 2026 výrazne nezlepšili udržateľnosť
- Citeľné zvýšenie daňového a odvodového zaťaženia (najvyššie za posledných 25 rokov) – zhoršuje konkurencieschopnosť ekonomiky do budúcnosti

- Štruktúra konsolidácie je kľúčová – nemala by ďalej oslabovať konkurencieschopnosť ani znižovať investičnú atraktivitu ekonomiky

Riziká:

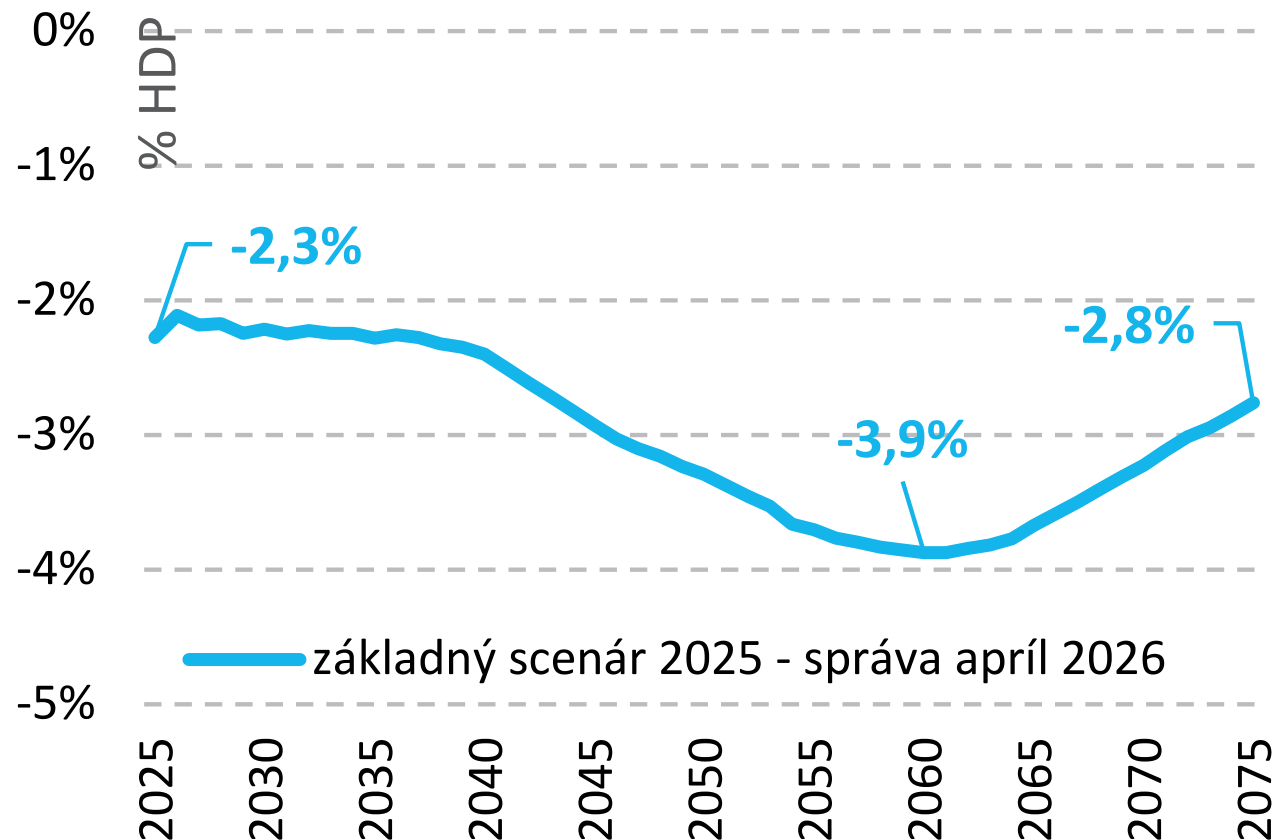
- Vláda a parlament zvyčajne neprijímajú vo volebnom roku konsolidačné opatrenia
- Potrebné obnovenie medzinárodnej konkurencieschopnosti si môže vyžiadať zníženie niektorých daní a odvodov, čo zvýši tlak na deficit
- Možná únava z konsolidácie – doterajšie balíčky nepriniesli primerané zníženie deficitu
- Európske fiškálne pravidlá sú pre Slovensko nastavené nesprávne – ich formálne plnenie nezastaví rast dlhu
- Dlhová brzda – vláda v roku 2025 nepredložila opatrenia na zníženie dlhu, neodôvodnene odkladá povinnosť požiadať parlament o vyslovenie dôvery

Hypotetický vývoj dlhu bez opatrení neudržateľný

- Dlh by prekročil 100 % HDP v 2038, na konci 2075 by sa priblížil k 400 % HDP – nabaľujúci sa aktuálny vysoký deficit a nárast výdavkov na starnutie
- Hypotetický scenár – finančné trhy by prestali financovať potreby Slovenska už pri nižších úrovniach
- **Kľúčové je zabrániť takému vývoju a zabezpečiť prefinancovateľnosť verejného dlhu**

Deficit dôchodkového systému tvorí takmer 40% záťaže RRZ

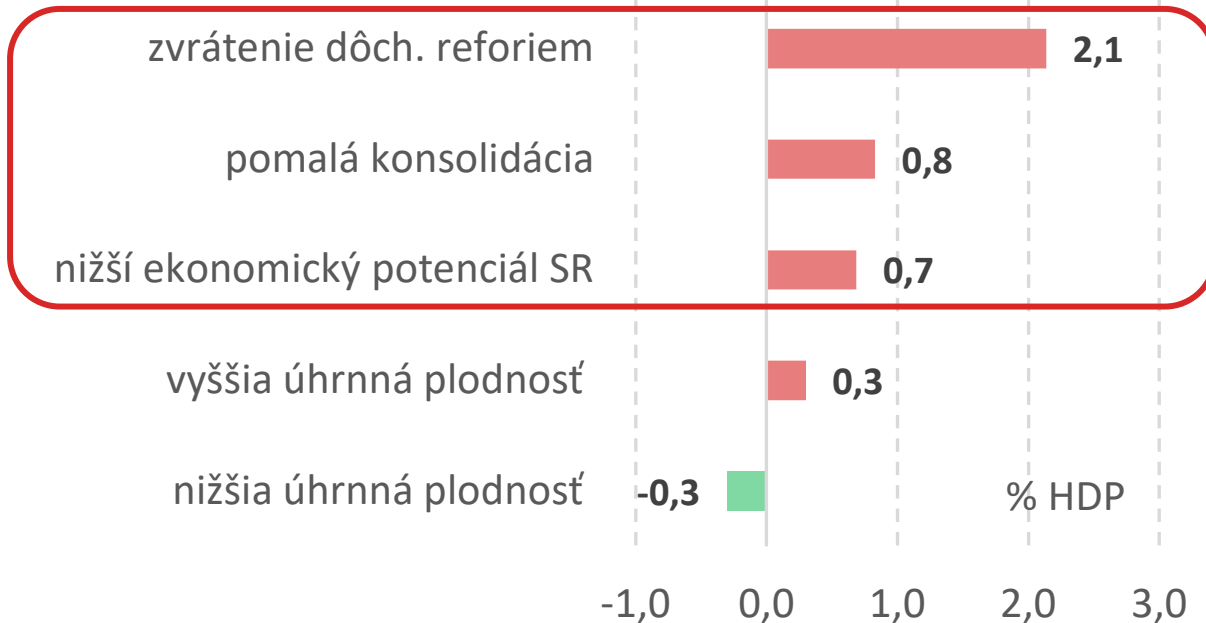

- Dôchodkový systém naďalej vysoký deficit, iba veľmi mierne zlepšenie udržateľnosti:
 - Zvýšenie odvodového zaťaženia SZČO a zrušenie príspevkov štátu do 2. piliera → trvale **zlepšujú** saldo
 - Vyššie nároky z 1. piliera (starostlivosť o deti) → trvale **zhoršuje** saldo
 - 13. dôchodok zmrazený do 2028 → zanedbateľný vplyv kvôli dočasnosti

Dôchodky môžu najviac ovplyvniť udržateľnosť do budúcnosti RRZ

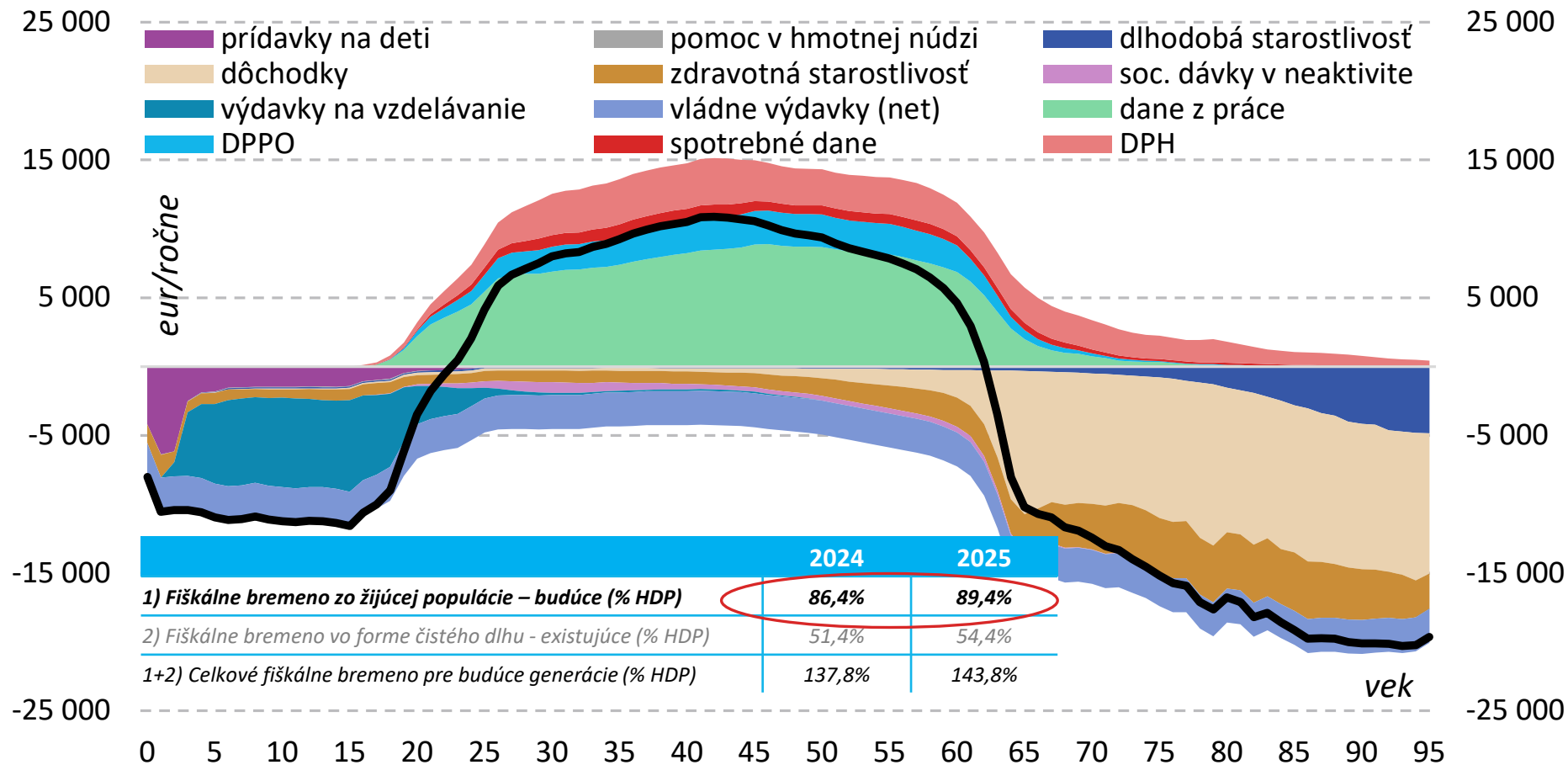
Zmena ukazovateľa udržateľnosti pri citlivostných scenároch

zlepšenie zhoršenie

- Dlhodobá udržateľnosť výrazne citlivá na **parametre dôchodkového systému**, najmä zastropovanie dôchodkového veku a zvrátenie reforiem (valorizácia, m. náhrady)
- Výrazné riziko zhoršenia pri **pomalom tempe konsolidácie** (postupne 10 rokov)
- Výrazné riziko zhoršenia v prípade **trvalo slabého rastu ekonomiky**
- **Predpoklady vývoja plodnosti** majú na horizonte 50 rokov menšie vplyvy

Presun bremena na budúce generácie

- Priemerný človek narodený v roku 2025 by pri súčasnom nastavení získal z verejných financií počas svojho života o 126 tis. eur viac, ako do nich zaplatí.
- Celkové nové fiškálne náklady žijúcej populácie, predstavujú 89,4 % HDP, teda ide o medz. zvýšenie bremena o 3 % HDP

© Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

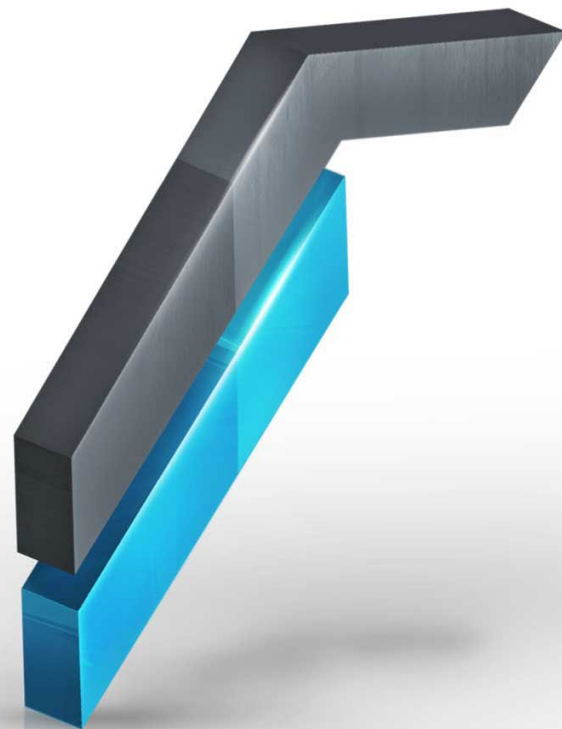
TWIN CITY B

Mlynské nivy 12

821 09 Bratislava

Slovakia

www.rrz.sk/

Ďakujem za pozornosť!

